

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VIII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

12 листопада 2025 року

*м. Київ
КНУБА*

УДК 37.09

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 39 від 25 грудня 2025 року)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VIII Міжнародної конференції (12 листопада 2025 року). – Київ: Видавництво Ліра-К, 2026. – 836 с.

ISBN 978-617-520-492-4

У матеріалах VIII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

© КНУБА, 2026

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

В умовах сучасного інформаційного суспільства комп'ютери та Інтернет стали невід'ємною частиною життя молоді, зокрема студентської. Використання технологій не лише значно спростило доступ до інформації та комунікацій, але й створило нові виклики для психічного здоров'я, зокрема — розвиток комп'ютерної залежності. Вивчення соціально-психологічних факторів, які сприяють формуванню цієї залежності серед студентської молоді, є важливим для розробки ефективних профілактичних і корекційних програм [1].

Комп'ютерна залежність визначається як неконтрольоване і нав'язливе використання комп'ютера або Інтернету, що негативно впливає на інші аспекти життя, включаючи навчання, роботу, соціальні взаємодії та фізичне здоров'я. Вона є результатом комплексної взаємодії психологічних, соціальних та технологічних чинників, де особливо важливими є соціально-психологічні умови. У студентському середовищі фактори, що сприяють формуванню залежності, включають характер соціальних зв'язків, рівень стресу та емоційного напруження, а також особистісні особливості [2].

Одним із основних соціально-психологічних факторів є потреба в соціальній взаємодії та емоційній підтримці. Студенти, які відчувають соціальну ізоляцію або труднощі у встановленні міжособистісних контактів, можуть шукати емоційну підтримку в Інтернеті, де легко знаходити нові зв'язки або стати частиною віртуальних спільнот. Таке заміщення реальних відносин віртуальними є основною передумовою розвитку залежності [3].

Іншим важливим чинником є високий рівень стресу, з яким стикаються студенти в умовах навчання. Підвищені вимоги до академічної успішності, конкуренція, а також труднощі в адаптації до нового соціального середовища можуть спричинити стрес і тривожність. Для подолання цих станів молодь може звертатися до Інтернету як до засобу емоційної розрядки, що з часом призводить до формування звички проводити більше часу за комп'ютером [4].

Психологічна потреба у самовираженні та самопідтвердженні є ще одним важливим фактором. Студенти, які відчують дефіцит уваги або не задоволені своїм соціальним статусом у реальному житті, можуть шукати можливості для самовираження у віртуальному середовищі, створюючи онлайн-образи, що забезпечують відчуття визнання і прийняття. Це може привести до розвитку патологічної прив'язаності до онлайн-спілкування і віртуальних активностей [5].

Особистісні характеристики також відіграють важливу роль у формуванні комп'ютерної залежності. Зокрема, студенти з низьким рівнем емоційної стабільності, схильні до тривожності або депресії, мають більший ризик розвитку залежності від комп'ютерних ігор або Інтернету. Низька самооцінка та нездатність справлятися з емоційними проблемами можуть спонукати молодь шукати відчуття контролю та безпеки у віртуальному світі, що є більш керованим та передбачуваним, ніж реальна реальність [6].

Важливим соціально-психологічним чинником є культурні та медійні тенденції, які заохочують надмірне використання Інтернету та комп'ютерних технологій. Реклама, соціальні мережі та інші медіа-ресурси сприяють формуванню позитивного образу активного онлайн-спілкування, що з часом може призвести до того, що молодь почне сприймати комп'ютерну активність як важливу частину свого життя і соціального статусу. Такий вплив може бути особливо сильним у студентському середовищі, де поширені комп'ютерні ігри, онлайн-курси, соцмережі та інші інтерактивні платформи [7].

Соціальні фактори, такі як доступність комп'ютерів та Інтернету, також істотно сприяють розвитку залежності. В умовах доступу до безкоштовного Інтернету, а також високої популярності гаджетів, студенти можуть витратити все більше часу на віртуальні розваги, що знижує мотивацію для реальних активностей та міжособистісних контактів [8].

Профілактика комп'ютерної залежності серед студентської молоді повинна включати комплексний підхід, який враховує соціально-психологічні фактори та особистісні особливості. Це може бути як індивідуальна психологічна підтримка для студентів з високим рівнем стресу та емоційної нестабільності, так і зміна соціально-культурних умов, які впливають на ставлення до технологій. Розвиток програм підтримки здорового способу життя та комунікативних навичок може допомогти знизити рівень залежності і сприяти гармонійній адаптації молоді в умовах сучасного інформаційного середовища [9].

Отже, соціально-психологічні фактори формування комп'ютерної залежності студентської молоді включають потребу в соціальній підтримці, стресові ситуації, особистісні характеристики та культурні впливи. Врахування

цих чинників є важливим для розробки ефективних стратегій профілактики та корекції цієї залежності серед молоді. Подальші дослідження доцільно спрямувати на вивчення впливу технологій на психічне здоров'я студентів та розробку програм, які сприяють збалансованому використанню комп'ютерних ресурсів.

Список використаних джерел

1. Психологія особистості : навч. посіб. / уклад. І. О. Петухова, Р. А. Калениченко, О. Г. Льовкіна [та ін.] – Ірпінь : Ун-т держ. фіскал. служби України, 2021. – 338 с. <https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/658>
2. Кулешова О. В., Міхеєва Л. В. Інтернет-залежність осіб юнацького віку: аналіз, шляхи подолання. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2022. Вип. 4. С. 95–100.
3. Терещенко А. С., Фещенко Я. Ю. Комп'ютерна залежність молоді: соціологічні аспекти дослідження. Актуальні проблеми безпеки життєдіяльності. 2021. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10842/1/233-235.pdf>.
4. Moroz I.M., Kalenychenko R.A., Krasylnyk Yu.S. Integration of contemporary trends in pedagogical education into the system of socio-psychological support for the professional growth of students / Перспективи та інновації науки. – 2025. – № 11(57). – С. 1608-1620. Режим доступу: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/32061/32010>.
5. Ю. С. Красильник, І. М. Мороз, Р. А. Калениченко. Психологічні умови формування творчої особистості здобувача вищої освіти / Наукові перспективи. Серія «Психологія» - Київ: Наукові перспективи, 2025. – Вип. № 11(65). – С. 2377 - 2391 Режим доступу: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/issue/view/422/525>.
6. РА Калениченко. Вдосконалення технологій соціально-психологічного супроводу навчально-виховного процесу у ВНЗ/Соціалізація студентської молоді в процесі професійної підготовки: 3б. наук. праць/[Ківенко НВ, Богдановський ІВ, Пилипенко ОІ, Стасюк ВВ, Тарапатова НМ, Калениченко РА, Петухова Ю та інші]; за заг. ред. НВ Ківенко, РА Калениченко - Ірпінь: НУ ДПС, <http://surl.li/ptjiog>.
7. Калениченко Р.А., Льовкіна О.Г., Мустафасв Г.Ю. Врахування сучасних тенденцій педагогічної освіти в соціально-психологічному супроводі професійного становлення майбутніх фахівців // Вісник НУОУ. Збірник наук. праць. – К.: НУОУ, 2019. – Вип. 1 (51). – С. 36–43. <http://surl.li/tgkndj>.
8. Руслан Калениченко, Геннадій Мустафасв, Олена Льовкіна. Дослідження формування соціально-психологічної готовності юнаків до служби в збройних сила / ХМатеріали Першої міжнародної науково-практичної конференції до Дня заснування хортингу «Хортинг – національний бренд України у світі: олімпійська перспектива» / [ред. колегія: Пашко П. В. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – С. 77-79.

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
VIII Міжнародної конференції

(Київ, 12 листопада 2025 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*
Авторська редакція

Підписано до друку 05.01.2026. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 48,59. Обл.-вид. аркушів – 42,84.
Тираж 300.

Видавець і виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03115, м. Київ, вул. С. Чобану, 24
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net